

**HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ-TÜTÜN İLE MÜCADELE
ÇALIŞMA GRUBU'NDAN:**

DÜNYADA NARGİLE İÇİMİ NE YAZIK KI ARTIYOR !

***NARGİLE İÇİMİNİN YARATTIĞI SAĞLIK RİSKLERİNE İLİŞKİN
BİLİNMESİ GEREKEN ÖNCELİKLİ KONULAR...***

Nargile içimi dünyada özellikle Orta Doğu ülkelerinde son dönemlerde artma eğilimindedir. Ancak Orta Doğu dışındaki ülkelerde de nargile içimi ve ilgili sorunlar görülmektedir.¹ Bu risk aslında Dünya Sağlık Örgütü tarafından yıllar önce “tütünün her türlüsü öldürür” sloganı aracılığı ile dikkat çektiği konunun önemini bizlere bu günlerde de anımsatmaktadır.

Nargile içimine ilişkin yapılan bazı araştırmaların önemli sonuçları aşağıda sunulmuştur:

1. Nargile içimi geçmiş yıllarla kıyaslandığında özellikle genç erkek ve genç kadınlar arasında artma eğilimindedir.^{2,3}
2. Nargile dumanında yüksek miktarda nikotin, katran, CO ve ağır metaller ve diğer kanser yapıcı maddeler bulunmaktadır.^{4,5}
3. Nargile içen bireylerin plazma nikotin seviyeleri sigara içenlerin plazma nikotin seviyelerine göre daha yüksek bulunmuştur. Nargile içicilerinin

¹ Smith-Simone S, Maziak W, Ward KD, Eissenberg T. Waterpipe tobacco smoking: knowledge, attitudes, beliefs, and behavior in two U.S. samples. *Nicotine Tob Res.* 2008 Feb;10(2):393-8.

² Mzayek F, Khader Y, Eissenberg T, Al Ali R, Ward KD, Maziak W. Patterns of Water-Pipe and Cigarette Smoking Initiation in Schoolchildren: Irbid Longitudinal Smoking Study. *Nicotine Tob Res.* 2011 Dec 2.

³ Maziak W. The waterpipe: time for action. *Addiction.* 2008 Nov;103(11):1763-7.

⁴ Knishkowsky B, Amitai Y. Water-pipe (narghile) smoking: an emerging health risk behavior. *Pediatrics.* 2005 Jul;116(1):e113-9.

⁵ Sepetdjian E et al. Measurement of 16 polycyclic aromatic hydrocarbons in narghile waterpipe tobacco smoke. *Food Chem Toxicol* 2008; 46: 1582-90.

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ-TÜTÜN İLE MÜCADELE ÇALIŞMA GRUBU'NDAN:

- ekspirasyon havasındaki (nefesteki) CO seviyeleri de yüksek bulunmuştur.⁶
4. Pıçak ve Sezer tarafından bitkisel/tütünsüz nargile diye adlandırılan nargile içimi ile nargile içimi arasındaki farkın olup olmadığını değerlendirildiği bir çalışma sonucunda nefesteki CO artış düzeyleri yönünden bir fark görülmemiştir. Bir başka ifadeyle her iki tip nargile içiminin nefes CO düzeyini birbirine paralel ve birbiriyle benzer düzeyde artırdığı belirtilmektedir.⁷
  5. Nargile içiminin sigara içenler arasında daha yaygın bir davranış olduğuna dair bilgiler literatürde yer almaktadır.⁸
  6. Nargile içimi ile akciğer kanseri, akciğer hastalıkları, düşük doğum ağırlığı, periodontal hastalıklar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.⁹
  7. Sigara içimine göre bir seanslık nargile içimi sonucu kan karboksi hemoglobin düzeyleri oldukça yüksek değerlere ulaşmaktadır.¹⁰
  8. Nargile içimi ile sigara içiminden farklı şekilde aynı nargileyi içmeye bağlı olarak enfeksiyon hastalıkları riski bulunmaktadır.²
  9. Olgu düzeyinde nargile içimi ile CO zehirlenmesi ile acil kliniğine başvurular saptanmıştır. Bu risk göz önüne alınmalı, özellikle acil hekimlerinin benzer durumlara ilişkin farkındalığının olması önerilmektedir.¹¹

⁶ Jacob P 3rd, Abu Raddaha AH, Dempsey D, Havel C, Peng M, Yu L, Benowitz NL. Nicotine, carbon monoxide, and carcinogen exposure after a single use of a water pipe. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev.* 2011 Nov;20(11):2345-53. Epub 2011 Sep 9.

⁷ Pıçak YK, Sezer RE. Bitkisel nargile kullanımının nefeste CO düzeyine etkisi ve bunun tütünlü nargile ve sigara ile karşılaştırılması. *Ulusal Aile Hekimliği Kongresi, Antalya, 3-7 Kasım 2010.*

⁸ Weglicki LS, Templin TN, Rice VH, Jamil H, Hammad A. Comparison of cigarette and water-pipe smoking by Arab and non-Arab-American youth. *Am J Prev Med.* 2008 Oct;35(4):334-9.

⁹ Warnakulasuriya S. Waterpipe smoking, oral cancer and other oral health effects. *Evid Based Dent.* 2011;12(2):44-5.

¹⁰ Theron A, Schultz C, Ker JA, Falzone N. Carboxyhaemoglobin levels in water-pipe and cigarette smokers. *S Afr Med J.* 2010 Jan 29;100(2):122-4.

¹¹ Türkmen S, Eryigit U, Sahin A, Yeniocak S, Turedi S. Carbon monoxide poisoning associated with water pipe smoking. *Clin Toxicol (Phila).* 2011 Aug;49(7):697-8.

**HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ-TÜTÜN İLE MÜCADELE
ÇALIŞMA GRUBU'NDAN:**

Nargile içimi ve sağlık riskleri arasındaki ilişkilerin daha fazla araştırılmaya başlandığı şu günlerde yapılması gereken bir başka önemli adım da nargilenin de TÜTÜN ÜRÜNÜ OLDUĞU DOĞRU BİLGİSİNİ toplumda yaymaktır. Bu noktada sağlık çalışanları nargile içiminin yarattığı sağlık sorunlarını, hastalıkları kendilerine başvuran bireylere her fırsatta aktarabilmeli, bu bağlamda bilgilerini kanıta dayalı veriler ışığında güncellemelidirler.

Unutmayalım, NARGİLE DAHİL her türlü tütün ürünü HASTALANDIRIR, ÖLDÜRÜR..¹²

¹² World No Tobacco Day 2006. <http://www.who.int/tobacco/wntd/2006/en/index.html>. Erişim: 21.12.2011.